

Coláiste de hÍde

Meas - Bród - Comhar

Bóthar Chaisleán Thigh Motháin, Tamhlacht, Baile Átha Cliath 24.

Fón 01 4513984 Facs 01 4527075 R-phost: eolas@colaistedehide.ie

Suíomh Idirlín www.colaistedehide.ie

Príomhoide: Sarah Ní Mhuirí

Príomhoide Tánaisteach: Aodán de Paor

Polasaí Bí Cineálta Scoile chun
Iompraíocht Bhulaíochta a
Chosc agus Dul i nGleic léi

Polasaí Bí Cineálta chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi

Ghlac Bord Bainistíocht Choláiste de hÍde an polasaí seo a leanas chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi.

Comhlíonann an polasaí seo go hiomlán ceanglais *Bí Cineálta: Gnásanna chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna 2024*.

Aithníonn an Bord Bainistíochta go gcuireann iompraíocht bhulaíochta as do chearta an linbh mar a leagtar amach i gCoinbhinsiún na Náisiún Aontaithe um Chearta an Linbh. Tá freagracht orainn go léir, mar phobal scoile, oibriú le chéile chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi agus chun déileáil leis an tionchar diúltach a bhíonn ag iompraíocht bhulaíochta.

Táimid tiomanta do chinntiú go gcoinnítear gach scoláire a fhreastalaíonn ar ár scoil saor ó dhíobháil agus go bhfuil folláine ár scoláirí chun tosaigh i ngach rud atá á dhéanamh againn. Aithnímid an tionchar diúltach a d'fhéadfadh a bheith ag iompraíocht bhulaíochta ar shaol ár scoláirí agus táimid tiomanta go hiomlán d'iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi.

Deimhnímid go ndéanfaimid, i gcomhréir lenár noibleagáidí faoi reachtaíocht chomhionannais, gach beart atá indéanta de réir réasúin chun ciapadh scoláirí nó baill foirne a chosc ar aon cheann de na naoi bhforas a shonraítear: inscne, stádas sibhialta, stádas clainne, claonadh gnéasach, reiligiún, aois, míchumas, cine agus a bheith mar bhall den Lucht Siúil.

Ráiteas Scoile Choláiste de hÍde

Tá sé mar aidhm againn i gColáiste de hÍde an bóthar a réiteach do gach aon dalta a lánacmhainn a bhaint amach le héascaíocht, go hintleachtúil, go fisiciúil, go spioradálta, go cultúrtha, go sóisialta agus go mothálach tré mheán na Gaeilge. Déantar iarracht ar leith ins an scoil féiniomhá dearfach a chothú i ngach aon duine, maille le meas a chothú iontu do gach duine, dá dtimpeallacht agus dá bpobal.

Sainmhíniú ar an mbulaíocht

Tugtar sainmhíniú ar an mbulaíocht in *Cineáltas: Plean Gníomhaíochta ar an mBulaíocht agus Bí Cineálta: Gnásanna chun Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc agus Dul i nGleic léi do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna* mar iompraíocht spriocdhírthe, ar líne nó as líne a dhéanann dochar. D'fhéadfadh an dochar a dhéantar a bheith fisiciúil, sóisialta agus/nó mothúchánach. Leanann iompraíocht bhulaíochta ar aghaidh thar thréimhse ama agus bíonn neamhchothroime cumhachta i gceist ann sa chaidreamh idir beirt nó grúpaí daoine sa tsochaí. Tugtar an sainmhíniú mionsonraithe i gCaibidil 2 de ghnásanna Bí Cineálta.

Ní mór do gach scoil polasaí Bí Cineálta a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm ina leagtar amach conas a chuireann pobal na scoile cosc ar iompraíocht bhulaíochta agus conas a théann sé i ngleic léi. Déantar foráil i gCód Iompraíochta na scoile do straitéisí chun déileáil le hionpraíocht mhíchuí nach iompraíocht bhulaíochta í.

Mír A: Forbairt/athbhreithniú ar ár bpolasaí Bí Cineálta chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi

Tugadh deis do gach ball dár bpobal scoile ionchur a bheith acu i bhforbairt/athbhreithniú an pholasaí seo.

	Dáta an Chomhairliúcháin	Modh comhairliúcháin
Foireann na Scoile	24 Márta - 20 Bealtaine 2025	Ceistneoir ar Google Form, cruinniú foirne, polasaí roinnte trí rphoist agus leathlá traenáil foirne.
Scoláirí	7-20 Bealtaine 2025	Ceistneoir ar Google Form líonta agus pléite le linn ranganna Folláine leis an múinteoir ranga nó sa rang OSPS.
Tuismitheoirí	28 Aibreán - 20 Bealtaine	Ceistneoir ar Google Form roinnte tríd an aip scoile.
Bord Bainistíochta	20-22 Bealtaine 2025	Dréacht-pholasaí roinnte trí rphoist do chomhairliúchán agus plé ag cruinniú BB.
An dáta ar faomhadh an polasaí: 22 Bealtaine 2025		
An dáta is déanaí a ndearnadh athbhreithniú ar an bpolasaí: 11 Meitheamh 2026		

Mír B: Iompraíocht Bhulaíochta a Chosc

Leagtar amach na straitéisí coisctheacha, na polasaithe maoirseachta agus monatóireachta sa mhír seo. Ina measc sin tá straitéisí atá dírithe go sonrach ar iompraíocht bhulaíochta ar líne a chosc, iompraíocht bhulaíochta homafóbach agus trasfhóbach, iompraíocht bulaíochta ciníche, iompraíocht bulaíochta gnéasaí agus ciapadh gnéasach de réir mar is cuí:

1. Cultúr agus Timpeallacht

Luachanna scoile: is éiteas é an chaoi a gcónaímid, a oibrímid agus a gcaitheann muid lena chéile inár bpobal scoile. Cé go gcuimsíonn sé an curaclam agus an chaoi a múintear é, tá éiteas níos leithne ná seo. Baineann sé freisin le croíluachanna comhroinnte, leis an gcuraclam folaithe, le próisis chinnteoireachta agus leis na caidrimh atá mar chroílár saol laethúil na scoile. Tá gach ball dár bpobal scoile ag iarraidh ár luachanna Meas, Bród agus Comhar a chur chun cinn chomh maith le croíluachanna an BOO maidir le Barr Feabhais san Oideachas, Cúram, Comhionannas, Pobal agus Meas.

Spásanna fisiciúla sábháilte a chruthú: Tacaíonn cruthú spásanna fisiciúla sábháilte le sábháilteacht shíceolaíoch agus is beart tábhachtach é chun iompar bulaíochta a chosc. Tá pasáistí, limistéir taisceadáin agus spásanna comhroinnte geal, dea-soilsiú agus fáilteach. Bíonn an fhoireann infheicthe le linn aistrithe ranga agus amanna sos, rud a chabhraíonn le hatmaisféar sábháilte agus dearfach a chruthú.

Mothaíonn daltaí níos páirtí i bpobal scoile nuair a thugtar úinéireacht dóibh ar a spás féin trí ealaín agus cruthaitheacht. Cabhraíonn sé seo leis na scoláirí a dtimpeallacht scoile a aithint agus mothú freagrachta astu. Tionscnaimh scoile uile ab ea ár dhá mhúrmhaisiú móra ag díriú ar luachanna Meas, Bród agus Comhar. Is minic a bhíonn saothar ealaíne na ndaltaí frámaithe timpeall an fhoirgnimh agus taispeántar saothar na ndaltaí ar chlár fógraí ábhair laistigh agus lasmuigh den seomra ranga.

Tá ár bhfoirgneamh scoile agus ár dtailte á choinneáil go maith ag ár bhfeighlí, ár nglantóirí agus le linn modúil idirbhliana ar nós garraíodóireacht, a chuireann mothú úinéireachta agus meas chun cinn i bpobal na scoile.

Duine fásta iontaofa: Spreagtar daltaí a fheiceann iompar bulaíochta chun an t-iompar a thuairisciú do dhuine fásta iontaofa sa scoil ionas gur féidir aghaidh a thabhairt ar an iompar. Tá ról tábhachtach ag daltaí a fheiceann iompar bulaíochta ar na meáin shóisialta maidir le cuidiú le dul i ngleic leis an iompar trí thuairisciú do dhuine fásta iontaofa. Cuirfidh an duine fásta iontaofa suaimhneas ar an dalta go ndearna siad an rud ceart tríd an iompar a thuairisciú. Ba chóir don duine fásta, gan mhoill, an ceann bliana ábhartha a bhfuil freagracht air/uirthi dul i ngleic le hiompar bulaíochta a chur ar an eolas. Cuireann Coláiste de hÍde coincheap "duine fásta maith amháin" chun cinn trí múinteoirí ranga, cinnblianta, ár bhfoireann tacaíochta do dhaltaí scoile agus an togra Check&Connect a úsáid.

Maoirseacht: Is beart tábhachtach í maoirseacht chuí chun cabhrú le hiompar bulaíochta a chosc agus aghaidh a thabhairt orthu. Glacann Coláiste de hÍde gach beart réasúnta chun sábháilteacht a gcuid daltaí a chinntiú agus chun maoirseacht a dhéanamh ar dhaltaí nuair a bhíonn daltaí ag freastal ar scoil nó ag freastal ar imeachtaí scoile. Bíonn an fhoireann infheicthe le linn aistrithe ranga agus amanna sos, rud a chabhraíonn le hatmaisféar sábháilte agus dearfach a chruthú. Déantar maoirseacht ar limistéir chomhroinnte éagsúla ar nós an cheaintín, na pasáistí agus an clós le linn sosanna agus amanna tábhachtacha den lá chun a chinntiú go mbraitheann gach dalta sábháilte. Spreagann láithreach na foirne sna réimsí seo iompar dearfach, ag cabhrú le daltaí mothú compordach agus san áireamh nuair a bhíonn siad amuigh faoin aer. Déantar monatóireacht ar leithris chun sábháilteacht a chinntiú agus príobháideacht na ndaltaí a urramú. Tá maoirseacht foirne dírithe ar iompar míchuí a chosc, agus cur chuige discréideach agus measúil á choinneáil ag an am céanna. Fanann doirse iontrála ó phasáistí oscailte chun maoirseacht éighníomhach a cheadú agus príobháideacht a chinntiú do dhaltaí.

Gníomhaíochtaí seach-churaclaim: Cuireann an fhoireann i gColáiste de hÍde réimse leathan imeachtaí comhchuraclaim agus seach-churaclaim ar fáil, lena n-áirítear ceoldráma, cniotáil, díospóireacht, club cluichí, garraíodóireacht, dornálaíocht, cispheil, iománaíocht, peil Ghaelach, sacar, leadóg boird, caitheamh saighead, club leabhar mionchomhlacht, seomra ciúin. Reáchtáiltear na gníomhaíochtaí seo go príomha le linn am lóin chun a chinntiú go mbíonn deis ag daltaí a fhaignean an bus scoile abhaile páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí breise. Tugann na gníomhaíochtaí seo deiseanna do dhaltaí nascadh, cairdeas a thógáil agus am neamhstruchtúrtha a laghdú, ag cothú timpeallacht scoile dhearfach agus chuimsitheach.

Rath a cheiliúradh: Cuireann Coláiste de hÍde agus a fhoireann cultúr na cuimsitheachta agus na dearfachta chun cinn. Déantar ceiliúradh ar rath na scoláirí agus na foirne ag tionóil, fógraí ar an idirchum, ar aip na scoile nó ar chuntais meán sóisialta na scoile. Spreagtar daltaí chun ár luachanna a mhaireachtáil gach lá agus bronntar pointí orthu ar Tyro chun iompraíochtaí dearfacha a chur chun cinn. Déanaimid ceiliúradh foirmiúil ar an rath ag deireadh na bliana ag Bronnadh na nDuaiseanna uile-scoile, Bronnadh na 6ú bliana agus Bronnadh na hIdirbhliana.

2. Teagasc agus Foghlaim

Is spásanna iad ár seomraí ranga ina gcothaítear meas agus comhionannas. Cruthaíonn múinteoirí timpeallachtaí foghlama tacúla agus fáilteacha ina mbraitheann daltaí muintearais. Cuidíonn gnáthaimh shoiléire agus athneartú dearfach le gach duine mothú slán, agus soláthraíonn Cód Iompair na scoile treoir shoiléir chun aghaidh a thabhairt ar inní go tapa agus go cothrom. D'fhorbair baill foirne agus scoláirí Choláiste de hÍde 'seicliosta chun foghlama' agus 'póstaer luachanna' lena chinntiú go bhfuil na gnáthaimh agus na hionchais soiléir agus gonta ag tús gach ranga, rud a chabhraíonn leis na daltaí mothú slán ina dtimpeallacht.

Spreagtar múinteoirí chun a gcumas ceannaireachta agus a n-eolas gairmiúil féin a chur chun cinn trína chinntiú

go bhfuil siad feistithe leis na straitéisí teagaisc agus foghlama is déanaí agus an t-eolas chun iompar bulaíochta a chosc agus aghaidh a thabhairt orthu. Chun múinteoirí a spreagadh sa réimse seo, déantar 8 n-uaire an chloig pleanála a imfhálú d'Fhorbairt Ghairmiúil Leanúnach (FGL) agus is féidir le múinteoirí tabhairt faoi chúrsaí nó in-sheirbhísí ar a gcaoiúilacht féin i rith na bliana acadúla.

Tá sé mar aidhm ag an gcuraclam Oideachais Shóisialta, Phearsanta agus Sláinte (**OSPS**) cabhrú le daltaí mothú go bhfuil siad cumhachtaithe chun caidreamh measúil agus sláintiúil a chruthú, a chothú agus a chothabháil leo féin agus le daoine eile. Soláthraíonn an tsraith Oideachas Caidrimh agus Gnéasachta (**OCG**) spás freisin do dhaltaí caidrimh agus gnéasacht dhaonna a scrúdú agus a mheas, rud a d'fhéadfadh tuiscint ar éagsúlacht a chothú a d'fhéadfadh cabhrú le bulaíocht bunaithe ar inscne agus féiniúlacht a laghdú chomh maith le gnéasachas agus ciapadh gnéasach. Tá sé mar aidhm ag an Oideachas Féiniúlachta, Ilchreidimh agus Luachanna (**OFIL**) meas agus tuiscint a spreagadh ar chreidimh, peirspictíochtaí agus bealaí maireachtála éagsúla. Tugann OFIL deis do dhaltaí ár luachanna a thuiscint agus a chur i bhfeidhm. San Oideachas Sibhialta, Sóisialta agus Polaitiúil (**OSSP**), tá béim ar idirspleáchas daoine i bpobail, ar leibhéal áitiúil agus náisiúnta agus idirnáisiúnta.

Chomh maith leis sin, cuirtear deiseanna foghlama traschuraclaim ar fáil do dhaltaí i gColáiste de hÍde a leabaíonn téamaí ionbhá agus cuimsithe in ábhair sa tsraith shóisearach agus sa tsraith shinsearach araon, mar shampla **Béarla, Stair, Ealaín, Treoir** agus modúil na hIdirbhliana ar nós **Cúram sa Phobal, Garraíodóireacht** agus **Inbhuanaitheacht**. Tá clár leagtha amach do na ranganna **Folláine** ón chéad bhliain go dtí an séú bliain, le réimse leathan cláracha agus acmhainní a dhíríonn ar iompar bhulaíochta a chosc. Tá múinteoirí i ngach ábhar ag pleanáil do ghníomhaíochtaí machnamhacha atá tiomáinte ag an dalta, mar shampla díospóireachtaí agus tionscadail chruthaitheacha, rud a ligeann do dhaltaí dul i ngleic go bríoch le téamaí frithbhulaíochta. Tá **Clár na hIdirbhliana** éigeantach, rud a thugann iliomad deiseanna do dhaltaí fás agus forbairt. Tá **Ceoldráma** na hIdirbhliana leabaithe san amchlár a thugann deiseanna struchtúrtha do dhaltaí ceangal a dhéanamh, cairdeas a thógáil agus ar deireadh thiar thimpeallacht scoile dhearfach agus chuimsitheach a chothú.

Comhtháthú leis an Mappáil Soláthair:

- Tacaíocht do Chách: Ábhair ar nós OSPS, OCG, OSSP agus Folláine. Cinntíonn béim na scoile ar theagasc coibhneasta cosc réamhghníomhach. Críochnaíonn gach dalta sa chéad bhliain an clár Ord agus Eagar. Déantaí ceiliúradh ar théamaí éagsúla le linn Sheachtain an Chineáltais, Seas an Fód, Seachtain an Chairdis.
- Tacaíocht do Roinnt: Tacaíonn clár ar nós Check&Connect, cleachtais aisiríoch, piarmheantóireacht, Big Brother-Big Sister agus clubanna ar nós cniotáil nó an Seomra Ciúin le riachtanais shóisialta-mhothúcháin.
- Tacaíocht do Bheagán: Cuidíonn idirghabhálacha saincheaptha agus Pleananna Tacaíochta do Dhaltaí nascatha le gníomhaireachtaí seachtracha agus straitéisí spriocdhírithé msh. grúpaí Scileanna Sóisialta, Pleananna Iompraíochta, Zones of Regulation.

3. Polasaí agus Pleanáil

Soláthraíonn ár bpríomhpholasaithe creat láidir le haghaidh maoirseachta agus monatóireachta, rud a chabhraíonn le timpeallacht shlán agus chuimsitheach a chruthú:

- Ráiteas um Chaomhnú agus Chumhdach Leanaí ags Measúnú Riosca
- Cód Iompair
- Polasaí Ionchuimsitheach
- Plean DEIS
- Polasaí Turas Scoile

- Polasaí Sláinte agus Sábháilteachta
- Plean Treorach Uile-Scoile
- Polasaí OCG
- Polasaí Úsáide Inghlactha

Trí na polasaithe seo a leabú inár ngnáthaimh laethúla, cinntimid go mbraitheann gach dalta sábháilte, luachmhar agus tacaíthe.

4. Caidrimh agus Pháirtnéireachtaí

Is cuid ríthábhachtach iad naisc láidre idirphearsanta chun iompar bulaíochta a chosc agus aghaidh a thabhairt orthu go héifeachtach. Tacaítear leis na naisc idirphearsanta seo trí réimse struchtúir fhoirmeálta agus neamhfhoirmeálta do dhaltaí agus do thuismitheoirí ar nós Comhairle na nDaltaí, Cinnirí, Ambasadóirí Éitis, Clár Erasmus, Coiste Gaelbhreatach agus Cairde de hÍde.

Táimid i gColáiste de hÍde bródúil as ár gcomhpháirtíochtaí lenár mbunscoileanna friothálacha. Óstálann muid daltaí ó Rang 3 go Rang 6 ag Lá na mBunscoileanna (Rang 4 agus 5) agus Lá Spóirt agus Spraoi (Rang 3) chomh maith leis le linn Campaí na Cásca agus Lúnasa (Rang 6) agus club óige Ógras tar éis scoile (Rang 3 - Bliain 2). Tugann na laethanta agus na gníomhaíochtaí seo deiseanna do dhaltaí nascadh, cairdeas a thógáil agus tacú lena bpiaraí, ag cothú timpeallacht scoile dhearfach agus chuimsitheach.

Tá Foireann Tacaíochta Scoláirí i bhfeidhm le fada an lá, ina bhfuil an Príomhoide, an Príomhoide Tánaisteach, an Treoirchomhairleoir, an Comhordaitheoir AEN, an tOifigeach Teagmhála Baile Scoile, an tOibrí Tionscadail Críochnaithe Scoile agus na Príomhoidí Cúnta ábhartha. Tagann an Fhoireann Tacaíochta Scoláirí le chéile gach seachtain chun athbhreithniú a dhéanamh ar riachtanais na ndaltaí agus chun aghaidh a thabhairt orthu, ag cinntiú go bhfaigheann siad an tacaíocht riachtanach. Oibríonn siad córas Check&Connect ina mbuaileann múinteoirí le daltaí nuair a d'fhéadfadh imní a bheith curtha in iúl dóibh. Cuireann an FTS tacaíocht lompar don Fhoghlaim ar fáil freisin chun cabhrú le daltaí iompraíochtaí dearfacha agus dearcadh i leith na foghlama a fhorbairt.

Tacaíonn Coláiste de hÍde le rannpháirtíocht ghníomhach na dtuismitheoirí i saol na scoile, lena n-áirítear iad siúd a bhféadfadh sé a bheith deacair dóibh dul i ngleic leis an scoil toisc nach bhfuil cur amach acu ar an gcóras oideachais nó mar gheall ar bhacainní teanga nó cultúrtha. Déantar é seo trí chumann na dtuismitheoirí Cairde de hÍde, maidin chaife, laethanta biongó, cuairteanna baile OTBS/CCS agus teagmháil rialta trí aip na scoile nó ar an bhfón.

Baineann an scoil úsáid as gníomhaireachtaí seachtracha chun tacú le daltaí agus le baill foirne - Seirbhísí Tacaíochta Síceolaíochta, Jigsaw, Pieta House, NEPS, CAMHS, Clár Rochtana na Tríonóide, Oide - níl an liosta seo uileghabhálach. Tugaimid cuireadh d'aoichainteoirí ag pointí éagsúla den bhliain tionscnaimh feasachta atá oiriúnach d'aois a chur ar fáil a d'fhéadfadh breathnú ar na cúiseanna agus na tionchair a bhaineann le hiompar bulaíochta, lena n-áirítear iad siúd atá ag déileáil le nascleanúint cairdeas, bulaíocht bunaithe ar fhéiniúlacht, bulaíocht chiníoch, bulaíocht homafóbach/trasfóbach, gnéasachas agus ciapadh gnéasach.

Mír C: Ag dul i ngleic le hIompraíocht Bhulaíochta

Is iad seo a leanas an fhoireann atá freagrach as dul i ngleic le hIompraíocht bhulaíochta: Baill den Fhoireann Tacaíochta Scoláirí agus an Ceann Bliana ábhartha. Mar sin féin, roinneann gach ball foirne an fhreagracht as aon eachtraí bulaíochta a thagann chun a n-aird a thuairisciú. Chun tacú le tuairisciú tráthúil agus comhsheasmhach, tá foirm ar fáil do gach ball foirne ón seomra foirne. Cuireann an fhoirm seo ar chumas baill foirne imní nó tuairimí a bhaineann le hIompar bulaíochta a chur faoi bhráid an dhuine ábhartha go díreach. Cinntíonn an cur chuige comhoibríoch seo go dtabharfar aghaidh ar gach tuairisc ar iompar bulaíochta go pras agus go comhsheasmhach, i gcomhréir leis an bPolasaí Bí Cineálta.

Is iad seo a leanas na céimeanna a ghlacfaidh an scoil le fáil amach an raibh iompraíocht bhulaíochta á déanamh, na cuir chuige a glacfar chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta agus athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn:

I gColáiste de hÍde glacaimid cur chuige tuisceanach agus céim ar chéim maidir le dul i ngleic le hIompar bulaíochta. Is é an príomhaidhm atá againn ná stop a chur leis an iompar agus tacú le gach duine atá páirteach, lena chinntiú go mbraitheann daltaí sábháilte, go léirítear meas orthu agus go bhfuil siad luachmhar. Tá an próiseas seo deartha chun freagairt chothrom, chomhsheasmhach agus tacúil a chinntiú do na daltaí go léir atá páirteach. Tá súil againn freisin caidreamh na bpáirtithe a athbhunú, chomh fada agus is féidir.

1. Aithint agus a mheas an bhfuil iompar bulaíochta tarlaithe

Nuair a fhaighimid tuairisc ar iompar bulaíochta, leanaimid na céimeanna seo chun an scéal a thuiscint:

- i) Faisnéis a bhailiú: Tosaímid trí shonraí a bhailiú faoin eachtra, lena n-áirítear cad a tharla, cá háit agus cathain a tharla sé agus cén fáth a bhféadfadh sé tarlú. Más cuí, d'fhéadfaí athbhreithniú a dhéanamh ar chóras CCTV na scoile chun cabhrú lenár n-imscrúdú.
- ii) Labhair le gach dalta ina n-aonar: Labhraímid le gach dalta atá páirteach duine ar dhuine – an dalta a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt aige/aici, an dalta a léiríonn an t-iompar agus aon duine eile a d'fhéadfadh a bheith páirteach.
- iii) Labhair leo mar ghrúpa (más cuí): Mát á sé cabhrach, d'fhéadfadh an scoil na daltaí a thabhairt le chéile chun cúrsaí a phlé. Éascaítear an plé seo go cúramach chun a chinntiú go bhfuil sé measúil agus cuiditheach.
- iv) Cuntais scríofa a bhailiú: Más gá, d'fhéadfaimis iarraidh ar dhaltaí a leagan d'imeachtaí a scríobh síos. Is féidir leis seo cabhrú le sonraí a shoiléiriú. Nuair is cuí, d'fhéadfaí ábhar digiteach nó grianghrafadóireachta a iarraidh ar na daltaí freisin chun soiléireacht agus cruinneas a chinntiú san fhiosrúchán. D'fhéadfaí na cuntais sin a shoiléiriú tuilleadh níos déanaí.

Chun a chinneadh an bhfuil an t-iompar a tuairiscítear ina iompar bulaíochta, caithfidh baill foirne breathnú ar bhulaíocht mar a shainmhínítear í in *Cineálta: Plean Gníomhaíochta ar Bhulaíocht agus Bí Cineálta: Nósanna Imeachta chun Cosc agus Aghaidh a thabhairt orthu Iompar Bulaíochta do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna*. Caithfidh an t-iompar a bheith dírithe ar dhaltaí nó ar ghrúpa daltaí ar leith, agus é mar aidhm aige/aici dochar a dhéanamh agus arís agus arís eile. D'fhéadfaí caitheamh le heachtraí aonuaire a dhéanann dochar suntasach (m.sh., post díobhálach ar na meáin shóisialta) mar bhulaíocht. Is féidir le heachtraí tarlú nuair a bhíonn iompar do-ghlactha agus goilliúnach ach nach iompar bulaíochta é an t-iompar, d'fhéadfaí déileáil leis an iompar sin faoi Chód Iompair na scoile.

2. Cur chuige a glacadh chun dul i ngleic leis an iompar bulaíochta agus chun athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn

Nuair a dheimhnítear iompar bulaíochta, glactar na céimeanna seo a leanas:

- i) Teagmháil a dhéanamh leis an dalta a d'fhulaing an t-iompar bulaíochta: Cinntimid go mbraitheann an dalta go n-éistear leo, go dtacaítear leo agus go bhfuil siad suaimhneach. Is é an príomhfhócas atá againn ná a chinntiú go stopann an t-iompar bulaíochta agus go mbunaítear bealach cuiditheach chun tosaigh. Ní hé an fócas anseo ar phionósú ach ar aghaidh a thabhairt ar an iompar ar bhealach a chothaíonn tuiscint, a spreagann cuntasacht agus a chruthaíonn timpeallacht níos sábháilte, níos measúla do gach duine atá páirteach.
- ii) Tuismitheoirí a chur ar an eolas: Déantar teagmháil le tuismitheoirí na bpáirtithe go léir atá i gceist go pras (b'fhéidir nach mbeidh sé seo láithreach). Má tá imní ar dhalta faoi rannpháirtíocht tuismitheoirí, déileálann muid leis an ábhar le hÍogaireacht agus soláthraímid tacaíocht chuí.
- iii) Measúnú a dhéanamh an bhfuil sé de chumas ag an dalta atá ag taispeáint iompar bulaíochta an cás a cheartú (nuair is cuí): I gcásanna áirithe d'fhéadfadh an ball foirne ábhartha a chreidiúint go bhféadfaí an cás a cheartú gan géarú, d'fhéadfadh deis a thabhairt don dhalta atá freagrach as an iompar, freagracht a ghlacadh as a ngníomhartha agus aghaidh a thabhairt ar an gceist go díreach. D'fhéadfadh sé seo a bheith i gceist: Tionchar a n-iompair a aithint, gealltanais a thabhairt chun deireadh a chur leis an iompar, dul i mbun cur chuige aisiríoch leis an dalta atá i gceist, más cuí nó aon dochar a rinneadh a cheartú nó a chur ar ceal nuair is féidir. Tá an rogha seo go hiomlán faoi lánrogha na scoile agus ní bhaineann sé le hiompar tromchúiseach nó díobhálach. Sa chás nach ndéantar an t-iompar a cheartú nó sa chás go bhfuil imní ann maidir lena thionchar, rachaidh an t-ábhar chun cinn de réir an pholasaí seo.
- iv) Stop a chur leis an iompar: Ag brath ar an staid, d'fhéadfaimis straitéisí cosúil le cleachtais aisiríoch, idirghabháil nó cur chuige eile a úsáid chun aghaidh a thabhairt ar an iompar.
- v) An eachtra a dhoiciméadú: Déantar gach eachtra agus gníomh a dhéantar a dhoiciméadú, lena n-áirítear nádúr an iompair, suíomh agus am agus tuairimí na ndaltaí agus na dtuismitheoirí.
- vi) Smachtbhannaí a chur i bhfeidhm (más gá): Cé go bhfuil ár bhfócas ar réiteach agus ar thuiscint, d'fhéadfaí smachtbhannaí a chur i bhfeidhm. Déantar cinntí den sórt sin ar bhonn cás ar chás agus de réir pholasaíthe na scoile. Beidh aon smachtbhannaí a chuirtear i bhfeidhm fós ina ábhar idir an dalta atá á smachtbhannaí, a dtuismitheoirí agus údarás na scoile.
- vii) Tacaíocht a chur ar fáil do gach páirtí: D'fhéadfadh an Treoirchomhairleoir, an CCS, OTBS nó baili foirne eile a bheith i gceist le tacaíocht don dhalta atá ag fulaingt bulaíochta agus don dhalta a léiríonn an t-iompar. Is féidir tacaíochtaí den sórt sin a aithint freisin tríd an bhFoireann Tacaíochta Scoláirí laistigh de Chontanam Tacaíochta na scoile:
 - Tacaíocht do Chách: Cur chuige scoile uile ar nós FUSE, Narrative4 agus Rang Folláine.
 - Tacaíocht do Roinnt: Idirghabhálacha ar nós Circle Time, cleachtais aisiríocha, agus comhairleoireacht.
 - Tacaíocht don Bheagán: Pleananna Tacaíochta Iompraíochta, treoir shaincheaptha, atreoruithe chuig speisialtóirí seachtracha agus comhairleoireacht.

3. Monatóireacht, obair leantach agus athbhreithniú a dhéanamh ar dhul chun cinn

Tá Coláiste de hÍde tiomanta nach dtarlóidh iompar bulaíochta arís. I measc na gcéimeanna leantacha atá againn tá:

- Cruinnithe athbhreithnithe: Is féidir cásanna a phlé ag cruinnithe FTS/API laistigh de 20 lá scoile chun dul chun cinn a mheas agus aiseolas a bhailiú.
- Torthaí a dhoiciméadú: Taifid shoiléire a chinntiú ar dhul chun cinn agus ar aon gníomhartha breise a

rinneadh, lena n-áirítear nuashonruithe ar Phleananna Tacaíochta do Dhaltaí más gá.

- Maoirseacht leanúnach: Monatóireacht a dhéanamh ar an staid chun caidrimh dhearfacha a choinneáil agus tuilleadh comhairleoireachta más gá..
- Straitéisí a choigeartú: Cur chuige breise a iniúchadh má leanann an t-iompar ar aghaidh, lena n-áirítear tuilleadh imscrúduithe nó atreoruithe chuig tacaíochtaí seachtracha ar nós NEPS nó Tusla. D'fhéadfaí seisiúin tacaíochta bhreise a shocrú leis an Treoirchomhairleoir, CCS nó ag ball foirne eile, chun muinín agus tuiscint a athbhunú i measc na ndaoine atá páirteach.

4. Iarratais gan aon ghníomh a dhéanamh nó neamhthuirisciú

Mura ndéantar iompar bulaíochta a thuirisciú, ní féidir leis an scoil gníomhú chun dul i ngleic leis. Moltar do dhaltaí agus do thuismitheoirí inniú a thuirisciú go pras. Má iarrann dalta nó thuismitheoir nach ndéanfaí aon ghníomh, is féidir leis an scoil:

- ionbhá a thaispeáint agus an t-ábhar láimhseáil go hógair.
- obair leis an dalta nó leis an thuismitheoir chun plean a aontú a chinntíonn sábháilteacht.
- smaoineamh ar na himpleachtaí níos leithne, lena n-áirítear an tionchar a d'fhéadfadh a bheith aige ar dhaoine eile, ag neamhghníomhú. Mar sin féin, má tá leas aon dhalta i mbaol, forchoimeádann údarás na scoile an ceart chun gníomh cuí a dhéanamh.

5. Tiomantas d'fheabhsú leanúnach

Táimid tiomanta dár gcur chuige maidir le dul i ngleic le hiompar bulaíochta a fheabhsú go leanúnach. Déantar athbhreithniú bliantúil ar na nósanna imeachta seo lena chinntiú go bhfreastalaíonn siad ar riachtanais athraitheacha phobal Choláiste de hÍde.

Bainfidh an scoil úsáid as na cuir chuige seo a leanas chun tacú leo siúd a ndéanfar bulaíocht orthu, iad siúd a bheidh mar fhinné agus iad siúd a léireoidh iompraíocht bhulaíochta:

Do dhaltaí a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á fulaingt acu:

- Déantar seiceálacha rialta chun monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn, suaimhneas a thairiscint agus tacaíocht a chur in oiriúint de réir mar is gá chun a chinntiú go mbraitheann daltaí sábháilte agus tacaíthe le himeacht ama. D'fhéadfadh sé seo a bheith trí threoirchomhairleoireacht scoile, cuairteanna baile ón OTBS nó CCS nó duine fásta tacúil tríd an togra Check&Connect.
- Rannpháirtíocht i gclár tógála folláine ar nós 'Friends for Life', Seachtain an Chineáltais, Narrative4, Ciorcail Cleachtas Aisiríoch agus grúpaí Scileanna Sóisialta.
- Tacaíochtaí saincheaptha trí Phleananna Tacaíochta do dhaltaí má tá bulaíocht ag dul i bhfeidhm ar a bhfolláine nó ar a bhfoghlaim.
- Do dhaltaí a d'fhéadfadh tacaíocht bhreise a bheith ag teastáil uathu, is féidir linn rochtain a mholadh ar sheirbhísí seachtracha ar nós Jigsaw. Is féidir le dochtúir teaghlaigh atreorú a dhéanamh chuig CAMHS.

Do dhaltaí a fheiceann iompraíocht bhulaíochta:

- Cuireann an scoil cultúr chun cinn ina spreagtar daltaí chun eachtraí bulaíochta a nochtadh agus a phlé i dtimpeallacht nach bhfuil bagrach. Tacaíonn 'Lig Uait agus Léirigh Meas' agus tionscnaimh chomhairle na ndaltaí leis an gcumhachtú seo.

- Cuirimid straitéisí oideachais agus cosc i bhfeidhm i ranganna Folláine a thógann ionbhá, meas agus athléimneacht i ndaltaí ar nós Narrative4, Seachtain an Chineáltais, Cinnirí.

Do dhaltaí a bhfuil iompraíocht bhulaíochta á léiriú acu:

- Cuireann an scoil tacaíocht iompar dhearfach ar fáil chun cabhrú le daltaí iompraíochtaí dearfacha agus dearcadh i leith na foghlama a fhorbairt. Tacaítear leis an dalta machnamh a dhéanamh agus athrú trí chleachtas aisiríoch agus Pleananna Machnaimh ar Iompar Treoraithe.
- Tá rochtain ag daltaí ar chomhairleoireacht agus moltar rannpháirtíocht luath-thuismitheoirí.
- Do dhaltaí a d'fhéadfadh tacaíocht bhreise a bheith ag teastáil uathu, is féidir linn rochtain a mholadh ar sheirbhísí seachtracha ar nós Jigsaw. Is féidir le dochtúir teaghlaigh atreorú s dhéanamh chuig CAMHS.

Ní liosta uileghabhálach é seo, déileáiltear le gach mac léinn ar bhonn cás ar chás agus ba chóir na tacaíochtaí sin a mheas in éineacht leis an gcáipéis pholasáí seo ina iomláine.

Déanfar gach iompraíocht bhulaíochta a thairfeadh. San áireamh ansin beidh an cineál iompraíochta, cá háit agus cathain a tharla sé, agus dáta an chaidrimh le scoláirí agus tuismitheoirí. Déanfar na gníomhaíochtaí agus na tacaíochtaí comhaontaithe chun dul i ngleic le hiompraíocht bhulaíochtaa dhoiciméadú. Más ábhar imní í an iompraíocht bhulaíochta maidir le cosaint leanaí déileálfar leis an gceist gan mhoill de réir *Gnásanna um Chumhdach Leanáí do Bhunscoileanna agus d'Iar-bhunscoileanna*.

Mír D: Maoirseacht:

Cuirfidh an príomhoide uasdátú ar iompraíocht bhulaíochta i láthair ag gach cruinniú den Bhord Bainistíochta. San áireamh san uasdátú seo beidh líon na neachtraí iompraíochta bulaíochta a tuairiscíodh ón gcrúinniú deireanach, líon na neachtraí leanúnacha agus líon iomlán na neachtraí ó thús na scoilbhliana. Sa chás gur tharla eachtraí iompraíochta bulaíochta, cuirfidh an príomhoide uasdátú ó bhéal ar fáil freisin lena náirítear nuair is ábhartha, eolas a bhaineann le treochtaí agus patrúin a aithníodh, straitéisí a úsáideadh chun dul i ngleic leis an iompraíocht bhulaíochta agus aon straitéisí níos leithne chun iompraíocht bhulaíochta a chosc agus dul i ngleic léi. Níl eolas pearsanta ná aitheantais san uasdátú seo. Féach Caibidil 7 de ghnásanna Bí Cineálta.

Tá an polasaí seo ar fáil do phobal na scoile ar shuíomh idirlín na scoile agus ina chóip chrua ach é a iarraidh. Tá leagan den pholasáí seo atá in oiriúint do scoláirí ar taispeáint sa scoil agus tá sé ar fáil freisin ar ár suíomh gréasáin agus ina chóip chrua ach é a iarraidh.

Déanfar an polasaí seo agus a chur i bhfeidhm a athbhreithniú ar bhonn bliantúil nó a luaithe agus is indéanta tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar dá dtagraíonn an polasaí seo.

Sínithe: Deirdre Mac An Bheird Dáta: 11/6/2026
(Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta)

Sínithe: Sarah Ní Mhuirí Dáta: 11/06/2026
(Príomhoide)